

CYSTY vedia vystrašiť. Treba sa obávať?

Podľa gynekológa sú veľmi častým ochorením ženských orgánov. Najčastejšie sa vyskytujú vo vaječníkoch. Ako vznikajú a čo treba robiť?

Odhalí ich vyšetrenie

„V našej praxi sa objavujú pri rôznych vyšetreniach najčastejšie pri ultrazvukovom vyšetrení, rádiodiagnostických vyšetreniach (CT, MRI). Tie vyšetrenia vykonávame cielene pri bolestiach alebo sa objavia pri vyšetrení brušnej dutiny,“ uvádza Harbulák.

Cysty sú podľa odborníka MUDr. Petra Harbuláka pomerne častým problémom u žien. „Najčastejšie sa vyskytujú vo vaječníkoch, menej často v ich okolí, ktoré nazývame tzv. paraovariálne cysty,“ hovorí Harbulák. Žena môže mať aj viacero cyst naraz. Cysty môžu mať rôzny rozmer zvyčajne od 2 po 10 centimetrov.

O niektorých nemusíme vedieť

Niektoré cysty nesprevádzajú žiadne príznaky, často sa odhalia až na klasickej vyšetrení. „Najčastejšie sa vyskytujú takzvané funkčné cysty vo vaječníku, ktoré vznikajú po neprasknutí dominantného folikulu v rámci menštruačného cyklu,“ vysvetľuje Harbulák. Tieto cysty zvyčajne zanikajú spontánne a nie je potrebný žiadny chirurgický zásah.

Sú však aj takzvané organické cysty, ktoré spôsobujú bolesť, a je nutný chirurgický zákrok. Podľa Harbuláka sa vyskytujú v maternici, zvyčajne pri endometrióze. Ide o ochorenie, ktoré sa vyznačuje bolesťami v panve aj pri menštruácii, 25 – 40 percent žien môže mať kvôli tomu problém otehotnieť. Medzi najčastejšie príznaky patrí tlak a bolesť v podbruší.

Pôvod cyst je rôzny

„Organické cysty sú súčasťou prídružených ochorení. Niektoré vznikajú ako pozostatok embryonálneho vývoja vaječníka, iné sú súčasťou sprievodného ochorenia, ako napríklad endometrióza,“ uvádza Harbulák. Pôvod týchto cyst je nezhubný. Cystický obraz podľa neho môžu vytvárať aj rôzne onkologické ochorenia vaječníkov, resp. vnútorných ženských orgánov.

Vývoj cysty sa môže meniť

Harbulák ďalej vysvetľuje, že klinický vývoj cysty sa môže v priebehu meniť. „Aj funkčná cysta môže spôsobovať bolesť pri krvácaní do nej samej alebo do brušnej dutiny. Pri nepriaznivom otočení okolo vlastnej osi sa môže uskrtiť prívod ciev v okolí vaječníka, čo môže spôsobiť okamžitú výraznú bolesť, ktorá si vyžaduje urgentné chirurgické riešenie,“ dodáva.

Pri organických cystách môže spôsobovať tlak vo svojom okolí, prerastať do okolitého tkaniva a jeho nervových zakončení, čím vyvoláva chronickú bolesť brucha.

Dá sa im predchádzať?

Predchádzať vzniku cyst podľa odborníka nie je možné. „Prechodne sa určitý druh cyst, napríklad pri endometrióze, dá riešiť medikamentóznym vyblokováním ováriálneho cyklu prostredníctvom antikoncepcie, progesterónovými preparátmi alebo určitým typom liekov známych ako analóg GnRh,“ vysvetľuje Harbulák.

**Niektoré
cysty zanikajú
spontánne
a nie je
potrebná
operácia.**

Problém s otehotnením

Pre budúce plánovanie gravidity je podľa Harbuláka veľmi dôležité myslieť na ováriálnu rezervu. „V prípade parciálnej resekcie vaječníka pri operačnom odstránení cysty môže dôjsť k nenávratnému zníženiu reprodukčného potenciálu a následným komplikáciám súvisiacich s otehotnením,“ vysvetľuje možné riziká. Preto je potrebné u každej pacientky skontrolovať, akú má „vajičkovú“ zásobu. Robí sa to biochemickými markermi (napríklad Antimüllerov hormón), ultrazvukovým vyšetrením.

Harbulák vysvetľuje, že preto treba dôkladne zvážiť benefit plánovanej operácie. „Tá sa má realizovať šetrnou metódou, tzv. stripping technikou, aby k poškodeniu zdravého ováriálneho tkaniva došlo čo najmenej,“ dodáva. Následne je potrebné prediskutovať ďalší postup plánovaného rodičovstva. Odporúčania a riešenia je v tomto prípade najlepšie konzultovať so špecialistami v centre asistovanej reprodukcie.

Názor odborníka:

MUDr. Peter Harbulák, PhD.,
vedúci lekár centra GYN-FIV

V ktorých prípadoch je nutná liečba či zásah chirurga?

Pri cyste môže byť rozdielny rozsah daného nálezu a jeho klinické prejavy. Niekedy cysty môžu mať veľký rozmer so žiadnymi alebo minimálnymi prejavmi, ale niektoré cysty s bolestivými klinickými príznakmi môžu mať len relatívne malý organický nálež. Pri rozsiahlych cystách sa rieši základné ochorenie, to znamená chirurgické odstránenie cysty. Pri druhom prípade je potreb-

ne liečiť klinické prejavy – bolesť. Pri veľkých funkčných cystách vykonávame punkcie (odsatie obsahu) ambulantne pod ultrazvukovou kontrolou. Ak je potrebné cystu odstrániť operačne, uprednostňuje sa kamerový laparoskopický prístup. Ten je pre pacientku menej invazívny a zväčša lepšie tolerovateľný. Niektoré situácie si však vyžadujú klasickú brušnú, teda laparotomickú, operáciu.

KOMPLEXNÁ PODPORA ZDRAVIA ŽIEN

TIP!

Unikátne prírodné multivitamíny Jamieson Multi COMPLETE pre ženy a Multi COMPLETE pre ženy 50+ s extraktom brusnic, luteínom a lykopénom boli pripravené špeciálne na komplexnú podporu zdravia žien. Okrem unikátneho vitamínu D3 obsahujú celý rad esenciálnych vitamínov a minerálov, ktoré priaznivo ovplyvňujú celkové zdravie i krásu. Napomáhajú udržiavať zdravé kosti, prsia a urogenitálny systém, podporujú hormonálnu rovnováhu, starajú sa o zdravie pokožky, silné vlasy a nechty.

Poskytujú ochranu pred ochoreniami srdca ciev, zvyšujú energiu, posilňujú imunitu. Multivitamin pre ženy 50+ je navyše obohatený po molybdén, ktorý podporuje tvorbu červených krviniek a prenos kyslíka červenými krvinkami, pozitívne vplýva na pohlavnú aktivitu, spomaľuje starnutie buniek a má priaznivý dopad na dlhovekosť.

